

Plantaginaceae.	<i>Plantago cynops.</i>
Globulariaceae.	<i>Globularia vulgaris.</i>
Compositae.	<i>Aster salignus.</i>
	<i>Centaurea iberica.</i>
	<i>Anthemis pallida.</i>
	<i>Anthemis tinetoria.</i>
	<i>Anthemis alba.</i>
	<i>Scenecio paludosus.</i>
	<i>Inula britannica.</i>

Elke ons toegezonden plant, is welkom; gaarne zouden wij echter Orchideeën ontvangen. Deze in Limburg zoo rijk vertegenwoordigde planten-familie is nog maar in weinig soorten in den Museum-tuin aanwezig.

De in 1913 geplante soorten zijn allen in leven gebleven en bloeiden dit jaar reeds voor een groot gedeelte, zoodat men geen vrees behoeft te hebben, dat de Museum-tuin niet geschikt is om als groei-plaats te dienen.

Behalve planten kunnen van de Phanerogamen ook zaden gezonden worden.

SPRENGER, Maastricht.

Bleefd verzoekt ondergeteekende hem **amphibiën** toe te zenden ter preparatie voor het Museum. Slechts één nml. en één vrwl. exemplaar van elke soort zal op spiritus gezet worden. Mochten meerdere exemplaren gezonden worden, zoo zullen deze in den tuin in vrijheid worden gesteld. De tuin bevat zóóveel voedsel dat meerdere kikkers, padden, hagedissen enz. hier een rijk bestaan kunnen vinden. Bij overbevolking worden de dieren in de vrije natuur overgebracht.

SPRENGER, Maastricht.

't Park te Maastricht.

De weinige historische gegevens, welke wij van dit Park bezitten, ontleenen we aan de Augustus-aflievering van de „Maasgouw” 1889.

We lezen daarin, dat van 1831—1837 de plaats waar nu 't Park is, dienst deed als militair exercitie-terrein.

Zo heette toen „Onder de Boompjes”.

In 1837 werd er 't Park aangelegd.

Zijn voornaamste uitbreiding en verfraaiing kwam tot stand in 1881 en 1882 onder leiding van den heer Rosseels, vader van den tegenwoordigen stadstuinarchitect te Leuven.

Welke boomen nog dateeren van den eersten aanleg en of er in den loop der jaren waardevolle sierboomen verdwenen zijn, hebben we niet kunnen achterhalen.

Ofschoon betrekkelijk klein, is 't Park zeer kunstig aangelegd.

Reeds zijne natuurlijke ligging vlak langs de Maas, leende zich uitstekend, om er iets moois van te maken.

Wat 't onderhoud van 't Park betreft, dit verdient allen lof.

De stad Maastricht doet veel voor hare plantsoenen, veel meer dan b.v. Valkenburg, Heerlën, Sittard en andere plaatsen in Z.-Limburg.

Wel moeten we bedenken, hoe Valkenburg reeds zóó ruim bedeed is met oorspronkelijk natuurschoon, dat men dáár geen behoefte gevoelt aan kunstmatige tuinarchitectuur, terwijl Maastricht meer den indruk maakt eener „Walenztaut”, althans wanneer men het Vrijthof en enkele straten van Limburgs hoofdstad uitzondert.

Gelukkig tracht Maastricht dit goed te maken door z'n kunstmatige aanplantingen.

't Park spant daarbij de kroon en zijn opzichter toont liefde voor de hem toevertrouwde gewassen te bezitten.

Alles ziet er keurig, goed onderhouden uit.

Voor 'n liefhebbenden verzorger van planten is 'n Park dan ook 't meest geschikt om met succes tijd en moeite te besteden.

Men kan dat te Maastricht zeer goed waarnemen.

Ziet maar eens, hoe, in tegenstelling met de planten in 't Park, er de boomen uitzien in de Stationstraat en elders.

Hun wortels zijn daar bedekt met straatklinkers. Lucht kan er haast niet bijkomen en ze worden daarenboven nog vergiftigd door 't gas.

Hun kruinen mogen ze niet vrij uitbreiden; de snoeischaar moet hen in bedwang houden.

Ook de stammen zijn voortdurend blootgesteld aan allerlei mishandelingen.

Zelfs 's nachts kan den boomen, wegens de verlichting, geen rust gegeven worden.

Als men dat alles bedenkt, moet men zich er over verwonderen, dat nog zóóveel van hen terecht komt.

En nu zwijgen we van stof en rook, welke zonder ophouden aan de bladeren kwaad doen.

Rook uit de vele Maastrichtsche fabrieken doet zelfs z'n kwade invloeden gelden op de gewassen in 't Park. Alle bladeren daar zijn met 'n laagje roet bedekt.

Maar toch — Maastricht mag op z'n Park, z'n „dendrologisch paleis” trotsch zijn!

't Is daarom des te meer te betreuren dat 't zich zoo weinig in de sympathie der Maastrichtenaars verheugen mag. Iedren keer dat wij er komen valt 't ons op, hoe weinig 't bezocht wordt.

Wat oude menschen, enkele invaliden, vele kindermeisjes met de aan haar toevertrouwde „spes patriac” zijn zoo ongeveer z'n vaste clientèle.

We meenen zeker te weten, dat als den Maastrichtenaar de vraag werd gesteld: „wat mist ge liever, Vrijthof of Park?” hij zou antwoorden: „'t Park!”

Al of niet van Maastrichtenaars vergezeld, willen wij vandaag onze schreden er naar richten.

Wij beginnen onze wandeling bij den hoofdingang, tegenover de „ophaalbrug”.

Den grooten boom links naast 't hek herkent 'n ieder gauw als 'n Treurwilg.

Op grond van de gegevens, welke we uitvoerig in 't Jaarboek hebben meegedeeld, houden we hem voor den echten **Babylonischen Treurwilg**, *Salix Babylonica* L., waarvan in ons land uitsluitend vrouwelijke exemplaren bestaan.

't Is 'n mooie, oude boom van 'n soort, die men maar weinig meer aantreft.

Tegenwoordig plant men bij voorkeur andere wilgesoorten, omdat die in hun jeugd beter bestand zijn tegen vorst.

Tegenover dezen wilg, op 't gazon, staan drie boomen met eigenaardig gekrulde, ruwe bladeren.

't Zijn vertegenwoordigers van 'n ondervorm van den **Pyramidaalolm**, welke waarschijnlijk zelf een der vele vormen van den **Ruwen Iep**, (*Ulmus montana*) is.

Aan jonge exemplaren kan men nog goed den pyramidalen groei waarnemen. Later is de kroon meer spits, eivormig, zooals in 't Park.

In 't gedeelte, 't welk langs de Maas, tegenover de

brug gelegen is, zouden we wel graag eenige slingerplanten zien aangebraeht.

Deze zijn er in 't Park te weinig! Vooral hier zouden ze er meer natuurlijkheid, meer bevalligheid aan geven.

Wilde Clematis of Wilde Wingerd, vooral de laatste, met 't oog op z'n mooie herfstkleuren, zou er aardig staan.

Zelfs wat **Oost-Indische Kers** met haar nieuwsgierig kijkende, warm aandoende bloemen en schildvormige bladeren, kon heuseh een prettige indruk maken.

Is de tuinarchitect missehien bang, dat ze wel eens de strakke, deftige lijnen zouden oversehrijden?...

Langs de Maas staan in 't Park hooge **Wilgen**, bastaarden van **Witte Wilg** en **Kraakwilg**, waaronder kleine boompjes zijn aangebracht van den **Grauwen Els** (met diep ingesneden blad (*Alnus glutinosa* var. *laciniata*), omgeven door lagere heesters, waarvan we alleen willeu noemen **Salix purpurea viminalis** met lange, naar den top toe iets verbreedde bladeren en op den hoek van 't gazon eene bontbladige varieteit van den grauwen wilg, (**Salix cinerea** var. **tricolor**), die men maar zelden in tuinen aantreft. Het blad is groen en wit en rose.

Op 't tweede gazon, vlak tegenover dezen wilg, zien we 'n gedrongen Conifeer met vederachtig loof. Eén tak heeft heel andere naalden dan de overige. Zij zijn stomper van vorm en ijler van groei.

Wanneer men sommige Conifeeren zaait, hebben de eerst opkomende takjes andere naalden dan de daarop volgenden.

Worden deze jongste takken afgesneden en kweekt men ze verder op, dan blijven ze bij enkele geslachten (*Tuija*, *Biota*, *Chamaecyparis* enz.), denzelfden naaldenvorm behouden.

't Eerst is dit gedaan in Japan. Dergelijke Conifeeren kwamen toen als afzonderlijke, nieuwe soorten in den handel.

Maar... „verjaag de natuur desnoods met 'n hooivork, zij zal steeds terugkeeren!”

Zóó was 't ook hier.

Toen deze nieuwe soorten ouder werden, kwamen er takken met andere naaldvormen te voorschijn en wel met vormen van reeds bekende naaldboomen.

Dit braeht de vaklui tot de wetenschap, dat men slechts te doen had met 'n anderen toestand van al lang bestaande boomsoorten.

Beissner, de Direeteur van den Botanischen tuin te Bonn, heeft dit bovendien proefondervindelijk bewezen.

En zoo is onze Maastrichter Conifeer (in den handel bekend als **Retinospora plumosa**, ontstaan door stekken van zaaipiantjes eener *Levensboom*-eypres, *Chamaecyparis pisifera* S+Z.

Maar ze ontstond niet uit de eerste takjes.

Deze toeh hebben nog fijnere naalden en geven bij vegetatieve vermenigvuldiging nog 'n anderen vorm, n.l. den jeugdvorm, die in den handel wordt gebracht als *Retinospora squarrosa*.

Ons exemplaar in 't Park werd gestekt van latere, oudere takken en is 'n overgangsvorm, die zeldzaam duidelijk deze eigenaardigheid doet zien.

De conifeer op 't gazon iets verder naar den ingang toe, is 'n slanke vorm van **Lawson's Levensboom**eypres (*Chamaecyparis Lawseniana* Murr.)

Het kleinere, zuilvormige dennetje, 'n jong exem-

plaar nog, heet **Witte ceder**, (*Libocedras deurens* Torr.)

't Is op lange na nog niet tot volle pracht gekomen. Daarvoor moet 't véél grooter worden.

Doeh, zoodra dát gebeurt, zal men verbaast staan over die dichte, altijd groene, zuil!

Jammer, dat 't zoo langzaam groeit.

Slaan we nu den eersten zijweg in, die evenwijdig loopt met de kastanje-laan, dan ontmoeten we al dadelijk 'n zeldzamen **Eik**.

't Is de **Quercus bicolor** Willd.

Dát zeggen ons z'n groote bladeren, die van anderen min of meer zacht behaard zijn en in den Herfst 'n bruine kleur met violetten weerschijn aannemen. Z'n vruchten versehillen bijna niet van de eikels van den gewonen steeleik. Hij is afkomstig uit O. W. Amerika.

De eerste boom, welken we, den zijweg vervolgende, nu ontmoeten is de **Tulpenboom** (*Liriodendrum tulipiferum* L.)

De hooge stam draagt 'n dicht vertakte, breede kruin, met langgesteelde, aan den top als 't ware afgeknipte bladeren.

In Juli prijkt hij met bijna zittende bloemen, die iets weg hebben van 'n tulp.

Deze geelgroene, met 'n steenroode vlek versierde bloemen verspreiden 'n zachten, aangenaamen geur.

't Hout van den Tulpenboom riekt aromatisch, zooals dat van zijne familieleden de *Magnolia's*.

Zeer merkwaardig is 't „uitloopen” der bladeren. 't Jonge blad toch zit aanvankelijk omhuld door twee groote sehutbladjes, die 'n doorsehijnende, groene blaas vormen. Hierin ligt dan 't blad mooi geplooid langs de middennerf en met den steel haakvormig gekromd.

Zoodra 't krachtig genoeg is om te kunnen weersaan aan droogte, wijken de sehutbladjes uit elkaar, versehrompelen en vallen af.

Bij de *Magnolia's* zijn deze sehutbladeren dicht met haren bezet. In den Herfst vertoont de Tulpenboom 'n mooie, gele kleur.

(Slot volgt.)

Nuth.

A. DE WEVER.

Zomervergadering.

De ZOMERVERGADERING, die begin September zou moeten plaats vinden, wordt, met 't oog op de tijdsomstandigheden, voor onbepaalden tijd uitgesteld.

Nadere berichten omtrent haar zullen den leden zoo gauw mogelijk geworden.

Het Bestuur.

Maandelijksche Vergadering.

De Maandelijksche Vergadering te Sittard wordt om dezelfde reden MISSCHIEN niet gehouden.

Mocht echter, wat te hopen is, de toestand dra veranderen, dan zullen wij deze vergadering alsnog tegen 't einde van September uitschrijven.

Het Bestuur.